

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Stăinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

S U M A R

Importanța unei case de asigurări agricole. — Necesitatea înființării ei de către Stat (urmare) de d-l Ștefan Chicoș.

JURISPRUDEȚĂ:

Inalta Curte de casație, s. I: *Aneta Dr. N. Andrișeanu cu Ministerul Domeniilor.*

Idem, s. II: *N. C. Furculescu cu Gh. Gernat și Petre Vorvoreanu.*

Idem, s. III: *Ministerul de Finanțe cu Anastasia Mihăescu.*

Tribunalul județului Tutova: *Agripina Rosetti cu Primăria comunei Bârlad pentru daune.*

Tribunalul civil din Rodez: *Prescripția de cinci ani.*

Importanța unei case de asigurări agricole.

Necesitatea înființării ei de către Stat.

(Urmare) (1)

Dacă însă asociațiunea prezintă atâtea avantajii, întrebuințarea ei cu succes nu poate avea loc de cât în acele cazuri, în cari mersul afacerilor prezintă un caracter de uniformitate, fără prea mari variațiuni s'au risicuri, în care locul ce rămâne speculațiunii e așa dar cât se poate de restrâns, sau cu desăvârșire exclus. Lipsa de capitaluri mari și tendința firească a asociațiunii, care e mai mult de a acoperi pierderi de cât de a realiza câștiguri, împiedică întinderea activității ei asupra acelor ramuri de asigurare în cari lipsa de îndrăzneală, provocată de nesiguranța rezultatului întreprinderii, nu poate găsi un remediu de cât în dorința de câștig și în forța financiară a societăților capitaliste.

Fondurile însemnate, adesea ori enorme, de cari acestea din urmă dispun oferind publicului o garanție mai puternică și inspirându-i o încredere mai mare, de cât reputațiunea, cinstea personală și autoritatea conducătorilor unor asociațiuni, sunt de natură să atragă mai mult populațiunea și să contribuie într'un grad mai mare și într'un mod mai eficace la răspândirea obiceiului asigurărilor.

Am văzut, pe de altă parte, că mecanismul prin care asigurările răușesc să-și exercite acțiunea lor bine-făcătoare

consistă în compensarea risicurilor, prin o diviziune și o repartizare a lor asupra unui număr oare-care de cazuri.

Și e evident că această repartizare va fi cu atât mai eficace în rezultatele sale, cu cât numărul cazurilor întrunite va fi mai mare, o diviziune la infinit a risicurilor, adică o repartizare pe un număr infinit de cazuri fiind idealul. Numărul asigurațiilor pe cari societățile capitaliste reușesc să întrunească și să organizeze, fiind în general cu mult mai mare de cât acela al asociațiilor, repartizarea risicurilor se va face așa dar la cele d'intăi cu mai mare succes, cheltuelile generale ca și primele, cari după Alfred de Courcy nu sunt de cât «expresia risicului» (1), se vor micșora, și viața acestor instituțiuni va fi cu mult mai asigurată decât cea a asociațiilor. Vor rezulta deci avantajii atât pentru asigurații cât și pentru asigurați. Din contră, oscilațiunile în pagube și ca atari și în despăgubiri atât de puternice la asociațiuni, oscilațiuni cari nu sunt de cât o consecință imediată a unei extensiuni prea mici a sferei de acțiune a acestora, fac ca asupra vieții lor să planeze un pericol permanent.

Un institut de asigurare contra grindinei, care își întinde activitatea sa numai asupra unei porțiuni de teritoriu în deosebi bântuit de grindină, va impune participanților sacrificii materiale mult mai mari, de cât un institut care întrunește sub sfera sa de acțiune diverse ținuturi ale țării, fără a prezenta garanțiile de solvabilitate și de viață, pe cari le prezintă acesta din urmă.

O asociațiune de asigurare mutuală contra mortalității vitelor, în care nu intră de obicei de cât proprietarii de animale dintr'o comună, rar aceia dintr'un district, și foarte rar aceia dintr'un teritoriu mai mare, va fi mai tot-deauna amenințată cu ruina în acele cazuri, în cari mortalitatea se va manifesta mai puternic.

Numai asociațiunile, cari grație unei organizațiuni și conduceri ireproșabile vor reuși să se

(1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 70, 71 și 73 din 1906.

(1) *Alfred Courcy. Essai sur les lois du hazard. Paris, 1862, p. 190.*

mențină în mijlocul fluctuațiilor hazardului și să înfrunte cu succes toate pericolele, vor avea puțința să depășească limitele teritoriale de la care aș plecat, și înlăturând ast-fel inconvenientele ce sunt strâns legate de o sferă de acțiune prea strâmtă, să-și asigure un succes mai mare pentru viitor.

Posibilitatea pe care o au societățile capitaliste de a se preta și adapta tutulor condițiilor și circumstanțelor de fapt, în care o ramură oarecare de asigurare se prezintă, posibilitate condiționată și sprijinită de o organizație tehnică model ca și de mijloace materiale suficiente, și stimulată de dorința de câștig atât de caracteristică acestor societăți, precum și sistemul primelor fixe adoptat de ele, le dă o superioritate asupra asociațiilor și contribuie puternic la mărirea clientelei lor.

Din contra primele tot-deauna variabile, dacă nu nominal cel puțin de fapt, ale asociațiilor, nu sunt tot așa de favorite publicului. Admițând ast-fel în cazul unei societăți capitaliste de asigurare, că totalitatea pagubelor dintr'un an întrec sumele adunate din prime, capitalul acționarilor constituit de obicei într'un fond de rezervă, va furniza sumele ce vor mai fi necesare până la o completă acoperire a pagubelor. La asociațiunii din contra, un atare fond lipsind în general, nu încap de cât două soluțiuni: sau cei atinși de pagubă se vor mulțumi numai cu o despăgubire parțială, sau aplicându-se în parte așa zisul sistem al repartizării posterioare (Umlageverfahren), se vor obliga toți membrii asociațiunii la plata unor cotizații complementare, până la concurența sumelor trebuincioase unei acoperiri complete a pierderilor. Acest procedeu, aproape inevitabil în unele cazuri, prezintă în anumite circumstanțe însemnate inconveniente, pentru cei asigurați.

Un agricultor bunioară, membru al unei asociațiuni de asigurare mutuală contra grindinei, care și-a plasat în cheltueli de exploatare tot capitalul de care dispunea, se va simți foarte jenat materialicește, când în urma unui an abundent în grindină, va trebui să deburseze sume însemnate (relativ) pentru ast-fel de cotizațiuni sau prime complementare.

Cum vedem avantajele și desavantajele se impart între cele două sisteme, al asociațiilor și al întreprinderilor de speculă, al societăților capitaliste.

Avem de o parte, la asociații, posibilitatea participanților de a lua parte directă la conducerea afacerilor de a beneficia de avantajele întreprinderii, avantajul unui control mai riguros și a unei culanțe mai mari în prestarea despăgubirilor, de altă parte, la societățile capitaliste, conducere e-

nergică, capitaluri însemnate, clientela mai numeroasă, deci o repartizare mai eficace a riscurilor, prime fixe și cheltueli generale mai reduse.

Marele inconvenient al societăților capitaliste rămâne mereu acelaș. Exclusiva preocupare a unui câștig material cât mai mare, face ca aceste instituțiuni să-și îndrepte activitatea numai asupra acelor ramuri de asigurare care represintă un minimum de risc (2). Se va urmări deci în prima linie satisfacerea intereselor capitaliștilor (eventual acționarilor), iar nu a intereselor asiguraților. În ramura asigurării contra focului institutele de asigurare privată propriu zisă și vor întinde acțiunea mai ales la orașe și numai în mică parte la țară, adică numai asupra acelor clădiri, care prezintă cel mai mic pericol contra focului, fiind construite din material masiv, piatră sau cărămidă, având acoperiș de țiglă sau de tinichea etc. La asigurarea contra grindinei vor alege ținuturile, care după arătarea datelor statistice sunt mai puțin expuse acestui element distrugător, iar la asigurarea contra mortalității animalelor acele localități unde mortalitatea e mai mică.

Alegându-și ast-fel partea leului societățile capitaliste își vor crea prin forța lucrurilor o situație privilegiată, și vor putea oferi clientelei lor prime mai mici de cât pot face asociațiunile, al căror rol se va mărgini de obicei a întruni și organiza la asigurarea contra focului pe proprietarii acelor clădiri asupra cărora planează un risc mai mare, la asigurarea contra grindinei pe agricultorii din ținuturile mai puțin ferite de grindină, și la acea contra mortalității animalelor pe cei din localitățile unde mortalitatea e mai frecventă.

Se crează așa dar o stare de lucruri care poate să convingă acționarilor și cel mult asiguraților societăților capitaliste, dar care nu e nici de cum mulțumitoare din punctul de vedere al economiei sociale, care patronată de sentimentul unei justiții universale recomandă tocmai susținerea și ajutorarea celor slabi, iar nu năpăstuirea lor.

În o asemenea situație necesitatea intervenției statului, ca reprezentant al societății organizate, va deveni evidentă când vom aminti pe lângă gravul inconvenient de mai sus, că nevoia de a se asigura nu va fi satisfăcută în mod complet prin conlucrarea celor două sisteme de organizare examinate mai sus. Căci în adevăr, în interesul bunului mers al afacerilor și pentru a nu se avânta pe căi care ar putea să periclitizeze viața asociațiilor, conducătorii acestora vor căuta și ei să facă o selecțiune în alegerea participanților.

(2) Ținem să amintim aci că rarele excepțiuni la această regulă sunt determinate tot din motive materiale; cele mai adesea din cauza concurenței.

Se exclud de obicei la asigurarea contra focului clădirile în deosebi expuse incendiului ca fabrici, teatre etc., la asigurările contra grindinei localitățile unde grindina prezintă cel mai mare grad de frecvență, și la asigurarea contra mortalității animalelor ținuturile cu un maximum de mortalitate. Așa dar tocmai în acele cazuri în cari necesitatea de a se asigura se manifestă într'un mod mai intens, posibilitatea de a o satisface va fi din cele mai mici dacă nu redusă la zero.

Singurul remediū al unei atari situațiuni e ca statul său cele-lalte corporațiuni de drept public să creeze institute proprii de asigurare, asumându-și sarcina de a organiza pe aceia, cari prezintându-se în condițiunile cele mai defavorabile n'a putut stimula interesul institutelor private de asigurare, și ca atari n'a fost primiți să beneficieze de avantajele oferite de ele. Cu acest mod 'i se creiază însă statului o situațiune identică cu aceea pe care el o are cu privire la căile ferate, în acele țări în care liniile cele mai rentabile sunt apanagiul exploațiunei private, și numai cele mai costisitoare în patrimoniul statului; situația dacă nu ridiculă, cel puțin vătămătoare economiei sociale și nu tocmai favorabilă materialicește.

Înlăturarea ei nu se poate face de cât prin o extindere cât mai mare a sferei de activitate a statului în materie de asigurări, în acele ramuri în care acesta va fi posibil și necesar.

Ni se va zice însă poate că motivele indicate nu sunt așa de puternice în cât să poată prevala asupra avantajelor pe cari ni le oferă asigurarea privată, în deosebi societățile pe acțiuni.

Se impune deci a examina aceste avantaje și a le pune în paralelă cu acelea ale statului, pentru a putea trage niște concluziuni mai convingătoare. Și fiind-că între asigurarea publică și aceia a asociațiunilor există oare-care asemănare, cea d'întâi prezintând toate avantajele pe cari le prezintă asociațiile, și chiar într'un grad mai mare, fără a avea inconvenientele acestora, în paralela de care ne vom servi vom avea în vedere în prima linie asigurarea făcută de societățile capitaliste.

Am arătat la începutul considerațiunilor noastre legătura strânsă ce există între mijloacele preventive, represive și reparatoare, și discutând importanța celor două d'întâi ajunsesem la concluziunea că idealul către care ar trebui să se tindă ar fi o extindere cât mai mare a aplicațiunei acestora două și deci o reducere la un minimum a celor reparatoare, asigurările în cazul nostru.

Să examinăm care din sistemele de organizare contribuiesc sau pot contribui mai bine la atingerea acestui ideal. Pentru aceasta trebuie să observăm mai întâi că statul și corporațiile de drept

public sunt, am putea zice exclusiv, acelea cari iaū și exercită tot felul de măsuri de natură preventivă și represivă, și deci data fiind relațiunea strânsă ce există între acestea din urmă și asigurări, o legătură organică și o conducere unitară din partea aceluiași organe ar fi cea mai indicată logicește. Statul, comuna, etc. iaū sp. ex. măsurile privitoare la modul construcțiunei clădirilor, la siguranța lor, și tot ele îngrijesc de aducerea apei în comune, de organizarea corpurilor de pompieri etc. Ele iaū, mai departe, prin corpul veterinar măsuri contra isbucnirii și a răspândirii epizotiilor, precum și alte măsuri (sp. ex. uciderea vitelor infectate) destinate să împiedice întinderea mai departe a mortalității vitelor, ș. a. m. d. E deci firesc ca tot ele să aibă în mână și asigurările, care în definitiv nu sunt de cât o complectare a celor-lalte măsuri. Într'adevăr, cu cât mijloacele preventive și represive vor fi mai puternice și mai eficace, cu atât quantumul pagubelor și deci a-! despăgubirilor, va fi mai micșorat. Această mișcare la rândul ei poate avea două efecte: sau o reducere proporțională a primelor asigurațiilor, reducându-se adică quantumul încasărilor la quantumul despăgubirilor, sau o ridicare a câștigului asigurațiilor, prin menținerea aceluiași quantum de încasări în timp ce quantumul despăgubirilor a scăzut.

Intru cât privește acum asociațiunile de asigurare, e indiferent care din aceste două efecte are loc. Asigurații fiind în acelaș timp și asiguraători, pentru ei nu prezintă nici o importanță faptul că micșorarea despăgubirilor s'ar traduce într'o reducere a primelor, sau într'o ridicare a câștigurilor, rezultatul fiind în definitiv același.

Cam tot aceasta se poate spune și despre asigurarea publică, într-un-cât beneficiile rezultând din o creștere a venitului institutului de asigurare respectiv, va veni tot în folosul asigurațiilor, deși pe o cale indirectă; prin aceia că aceste venituri se vor întrebuița pentru crearea și alimentarea de instituțiuni de cari poate să beneficieze întreaga masă a locuitorilor, iar nu un număr limitat de privilegiați.

Cu totul alt-fel stă cazul institutelor capitaliste de asigurare. Aci măsurile preventive și represive luate de stat, comună etc., și întreținute cu mijloace adunate de la întreaga populație, vor servi în tot-deauna să mărească câștigurile câtor-va acționari, afară de cazul când micșorarea quantumului despăgubirilor se vor traduce prin o mișcare proporțională a primelor.⁽³⁾ Aū însă societățile capitaliste de asigurare interesul să acorde o a-

(3) *Adolph Wogner*. D-r Stat und das Versicherungswesen. Tübingen 1881 p. 67.

tare micșorare? De sigur că nu. Ele n'ar consimți la aceasta, de cât atunci când concurența le-ar forța să o facă. Vom arăta însă mai la vale, că grație cartelurilor și monopolurilor de fapt la cari libera concurență în asigurări conduce, asemenea speranțe devin mai tot-deauna simple chimere.

Pitești, 10 Octombrie, 1906

(Va urma)

STEFAN CHICOȘ

Doctor în științele sociale
de la Universitatea din Berlin
Advocat

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența din 10 Octombrie 1906

Președinția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

Aneta Dr. N. Andrișeanu cu Ministerul Domeniilor

Recurs — Timbru. — Recurs făcut în contra unei sentințe dată de tribunal asupra unei acțiuni principale. — Taxa specială de recurs ce are a se plăti în asemenea caz. — (Art. 25. legea timbrului).

Conform art. 25 al. 1 din legea timbrului, sunt supuse la taxa specială de 200 lei toate recursurile în casație, exceptându-se numai acele recursuri ce se fac contra sentințelor tribunalelor, cari statuează în apel asupra cărților de judecată date de judecătorii de ocol, recursuri ce sunt supuse la o taxă specială numai de cinci zeci lei.

Prin urmare taxa specială a recursului în contra unei sentințe a tribunalului dată asupra unei acțiuni principale are a fi aceea de 200 lei cerută pentru toate recursurile în genere.

Deciziunea No. 406/906. — Respins recursul făcut de Aneta Dr. N. Andrișeanu, contra sentinței tribunalului Dâmbovița No. 63/906, dată în proces cu Ministerul Domeniilor.

Curtea,

Ascultând pe d-l advocat I. Săndulescu Nenoveanu în desvoltarea motivului de casare, cerând și restituirea taxei de 150 lei ce a depus în plus;

D-l advocat N. Vrabiescu în combateri.

Deliberând,

Asupra cererei recurente de a i se libera suma de 150 lei, depusă cu recipisa administ. financ. Ilfov No. 34248/906 ca taxă de recurs, în cazul când Curtea ar găsi că taxa de 50 lei depusă în timbre anulate pe lângă recurs este suficientă;

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 25 al. 1 din legea timbrului, toate cererile de recurs în casație sunt supuse la o taxă specială de două sute lei, cu excepțiune pentru recursurile contra sentințelor tribunalelor cari statuează în apel asupra cărților date de judecătorii de ocol, care sunt supuse la o taxă specială numai de cinci zeci lei;

Că în speță hotărîrea tribunalului fiind dată asupra unei acțiuni principale, taxa de perceput va fi aceea cerută pentru toate recursurile în genere și deci taxa de două sute lei este bine percepută;

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere, residând în greșitul înțeles dat de onor tribunal art. 28 din legea din 28 Martie 1872 relativ la administrația domeniilor statului, combinat cu art. 18 din legea

din 30 Martie 1883 și deci nesocotirea art. 1536 C. c. și a art. 257 Pr. civ.

«În adevăr: a) Din art. 21 și din întreaga economie a art. 14. 17 și 19 din sus citata lege, relativ la administrația Ministerului Domeniilor, reiese în chip neîndoios, că avocatul public nu poate cu de sine chibzuire și hotărîre să pornească o acțiune principală și deci nici o cerere de perimarea unei instanțe, fără autorizațiunea specială a Ministerului respectiv, de oare-ce după art. 257 Pr. civ. cererea de perimare nu e — cum susține onor tribunal — un mijloc de apărare, ci e o cerere principală care se introduce, se instruește și se desbate între părți, după regulile de drept comun. Onor tribunal hotărînd ast-fel, a nesocotit art. 1536 C. civ. după care mandatul conceput în termeni generali coprinde numai actele de administrație, voesc să zic că un avocat public, având de la lege mandatul numai de a pleda procesele statului (art. 14 din legea de la 28 Martie 1872) prin aceasta nu-i s'a conferit și puterea de a chibzui și a hotărî de trebue sau nu a porni o acțiune, lucru ce intră exclusiv numai în căderile Ministerului respectiv (art. 17 și 19 din legea de la 28 Martie 1872) Așa fiind avocatul public de Dâmbovița nu putea fără autorizația specială a onor Minister al Domeniilor să ceară perimarea și deci nici tribunalul să declare ca atare instanța mea prin hotărîrea ce o atac cu recurs».

Având în vedere că recurenta intentând acțiune la tribunal contra Ministerului de Domenii pentru a'i da un teren și daune și la 13 Februarie 1897 această acțiune suspendându-se și ne mai luând nici un curs până la 22 Decembrie 1905, la această dată avocatul statului a cerut și obținut perimarea acțiunii;

Considerând că cererea de perimarea unei instanțe fiind un mijloc de apărare prin care o parte poate înlătura pretențiunile adversarului fără a le discuta în fond, nu e nevoie ca advocații statului să aibă o specială autorizațiune spre a opune acest mijloc de apărare, această autorizațiune rezultând implicit în speță din aceia de a se înfățișa în procesul ce s'a intentat statului de către reclamantă;

Că așa fiind motivul de casare este nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 25 Septembrie 1906

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

N. C. Furculescu cu Gh. Cernat și Petre Vorvoreanu

Delict de presă. — Competința juriului de a se pronunța și asupra daunelor părții civile. — Declararea juriului că nu rezultă daune pentru partea civilă. — Dacă e nevoie de o deciziune deosebită a Curții cu privire la daune. — Dacă partea civilă are dreptul de recurs în contra deciziunii de achitare a inculpatului și a declarației juriului că nu e loc la daune. — (Art. 105 din constituție).

1) După art. 105 din Constituțiune numai comisiunea juraților judecă și se pronunță asupra daunelor interese și asupra cuantumului lor în delictele de presă.

Prin urmare, dacă jurații declară că nu rezultă nici o daună pentru partea civilă, din faptul urmărit, Curtea nu avea să mai pronunțe nici o deciziune, de oare-ce cesțiunea daunelor fusese definitiv rezolvată prin verdictul juraților.

2) În caz când juriul prin declarațiunea sa achită pe inculpat și nu acordă despăgubiri civile, acea declarațiune cum și ordonanța presidențială

este suverană, și prin urmare, ea nu poate să fie atacată cu recurs de partea civilă.

Deciziunea 2073/906.—Respins recursul făcut de N. C. Furculescu, ca parte civilă, contra proc.-verbal al ședinței din 1 Iunie 1906 și ordonanței Curței cu jurați din județul Vlașca No. 8906 de achitare.

Curtea,

Ascultând pe d-l procuror St. Stătescu, care cere amânarea afacerii, lipsind decizia Curței cu jurați asupra daunelor;

Pe recurent, care se unește cu concluziile d-lui procuror asupra cererii de amânare;

Deliberând,

Asupra cererii de amânare făcută de d-l Procuror general al acestei Curți, de oare-ce lipsește deciziunea Curței cu jurați asupra daunelor cerute de recurent;

Având în vedere procesul-verbal de audiență a Curței cu jurați din Vlașca și ordonanța de achitare cu No. 8, ambele din 1 Iunie 1906, supuse recursului, din care se constată că Gh. Cernat și Petre Vorvoreanu, fiind dați judecății pentru delictul de calomnie prin presă în persoana recurentului, prin verdictul juraților s'a recunoscut că inculpații nu sunt culpabili de faptul ce li se impută și că nici un prejudiciu n'a cauzat reclamantului;

Că, în urma acestui verdict, președintele Curței cu jurați a pronunțat achitarea lor de păra adusă;

Considerând că după art. 105 din Constituție, numai comisiunea juraților va judeca și pronunța asupra daunelor interese și asupra cuantumului lor, în delictele de presă;

Că, în specie, odată ce jurații au declarat că nu rezultă nici o daună pentru partea civilă din faptul urmării, Curtea n'avea să mai pronunțe nici o deciziune, de oare-ce cesțiunea daunelor cerute a fost definitiv rezolvată prin verdictul juraților;

Că prin urmare cererea de amânare a d-lui procuror g-ral urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge cererea de amânare, etc.

După care, s'a ascultat d-l N. C. Furculescu, recurentul, în dezvoltarea motivelor de casare și d-l procuror St. Stătescu în concluziuni;

Curtea deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Cu privire la acuzatul P. Vorvoreanu, Curtea cu jurați de Vlașca mi-a respins cererea de amânare a procesului și a se judeca în sesiunea vitoare, de oare-ce lipsea martorii cu cari voiam să dovedesc complicitatea lui Vorvoreanu cu acuzatul G. Cernat; ast-fel mi-a violat dreptul meu sacru de apărare, violând legea și comițând și un exces de putere».

II. «D-l Președinte al Curței cu jurați a violat și art. . . din codul de Proc. pen., comițând și exces de putere, căci în formula întrebărilor ce trebuiesc puse comisiunii juraților, cestiunea de fapt: «dacă acuzatul P. Vorvoreanu a comis delictul de calomnie prin presă» a transformat-o în «o cesțiune de drept».

III. Cu privire la G. Cernat, Curtea cu jurați a violat legea și a comis exces de putere, mi-a violat dreptul sacru de apărare, punându-mă în imposibilitate de a mă apăra, căci d-l președinte permitea — cu toate protestările mele — acuzaților a mă insulta cu fel de fel de expresii nepoliticoase».

IV. «Cu privire la formularea întrebării pusă comisiunii juraților și cu G. Cernat, s'a violat legea, comițându-se și un exces de putere, transformând cestiunea de fapt în cestiune de drept, violându-se art. . . din Proc. penală».

Având în vedere art. 407 Proc. pen., care prescrie că în caz de achitarea acuzatului, anularea ordonanței președențiale care a pronunțat-o și a actelor cari au precedat-o, nu se va putea urmări de Ministerul public de cât în interesul legii;

Având în vedere că pentru delictele de presă, legea a atribuit în mod exclusiv juraților nu numai cesțiunile de culpabilitate dar și cele privitoare la despăgubirile civile, cu alte cuvinte a asemănat în mod complet, sub raportul competenței, culpabilitatea cu daunele interese către partea civilă;

Că de aci rezultă că în caz când juriul prin declarațiunea sa achită pe inculpat și nu acordă despăgubiri civile, o asemenea declarațiune cum și ordonanța președintelui este suverană și prin urmare ea nu poate să fie atacată cu recurs de partea civilă;

Că în specie ordonanța de achitare este regulat pronunțată căci este în conformitate cu declarațiunea juraților;

Că în adevăr, președintele Curții nu putea să se ocupe în ordonanța ce a pronunțat de despăgubiri, acesta fiind un atribut al juraților;

Că numai în cazul când s'ar fi acordat despăgubiri trebuia să intervină Curtea și să pronunțe o deciziune prin care să facă executorie constatarea juraților în privința daunelor isvorând din delict;

Că dar în specie partea civilă neavând drept de recurs, motivele invocate nu pot să fie discutate.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 31 Octombrie 1906

Președenția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Ministerul de Finanțe cu Anastasia Mihăescu

Dreptul de pensie.—Beneficiu al legii.—Beneficiu ce se realizează în mod periodic și nu devine drept câștigat de cât în momentul când este realizat și intrat în patrimoniul.

Art. 32 din legea pensiilor din 1902.—Dreptul Statului de a urmări pensiunea urmașilor până la o treime, pentru delapidările făcute de autor —Aplicarea acestui text și la pensiile cari, de și lichidate înainte de 1902, n'a devenit exigibile de cât după 1902.—Legea interpretativă din 1906 asupra întinderii aplicării art. 32 din legea din 1902.—Interpretare legislativă.—Aplicarea noii dispozițiunii la pensiile deja lichidate.

1) *Dreptul la pensie fiind un beneficiu al legii, beneficiu ce se realizează în mod periodic, el nu devine un drept câștigat pentru beneficiar de cât în momentul când este realizat și intrat în patrimoniul lui.*

2) *Legiuitorul, prin art. 32 din legea pensiilor din 1902, dispune în mod general că pensiunea urmașilor poate fi urmărită până la o treime pentru despăgubirea de sumele delapidate sau furate de autorii lor în detrimentul statului sau al unor anumite stabilimente. Această dispozițiune trebuie a fi aplicată, potrivit principiului de mai sus, și la aceia dintre urmașii funcționarului ale căror drepturi au fost lichidate înainte de promulgarea noii legi, pentru creanțele de pensie ce deveneau exigibile în urma acestei legi, căci în privința lor nu poate fi aplicabil principiul neretroactivității legilor.*

3) *Ultimul alineat de sub art. 32 al legii pen-*

siilor din 1906, interpretând în mod legislativ sus menționatul articol din legea de la 1902, declară în mod categoric, că dispozițiile lui se aplică și la pensiile lichidate sub legile anterioare.

Deciziunea 229/906. — Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de finanțe, decizia Curții de apel din București s. II cu No. 34/905, dată în proces cu Anastasia Mihăescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Zeuceanu în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat Urlățeanu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 32 din legea generală de pensii de la 22 Februarie 1902 printr'o greșită aplicațiune a principiului din art. 1 C. civ. asupra neretroactivității legilor.

«Urmărirea exercitată asupra pensiei d-nei Mihăescu a fost făcută numai în timpul actualei legi de pensii a cărei aplicațiune se întinde la toate situațiunile care se perpetuiază în prezent».

Având în vedere decizia Curții de apel din București s. II cu No. 34 din 1905;

Având în vedere că din această decizie se constată : că la 15 Octombrie 1901 intimată Anastasia Gr. Mihăescu, personal și ca tutrice legală a minorilor săi copii, a fost înscrisă la pensia de 352 lei lunar cu începere de la 20 Iulie 1901 ;

Că această pensie i-a fost servită în mod regulat până la Aprilie 1903, de când statul a început să-i reșie din pensie câte 88 lei și 6 bani pe fie-care lună, pentru achitarea unei datorii pe care ar fi lăsat-o la stat fostul ei soț Grigore Mihăescu, pe când trăia ;

Că intimată a chemat în judecată pe Ministerul de finanțe dinaintea tribunalului Ilfov, spre a fi condamnat să-i plătească pensia întreagă de 352 lei lunar și să-i restituie toate reșinerile ce i le-a făcut ;

Că atât tribunalul cât și Curtea de apel, prin decizia supusă recursului, i-a admis în totul reclamația ;

Considerând că Ministerul de finanțe pentru a reține a treia parte din pensie, s'a întemeiat pe dispozițiunile art. 32 din legea generală de pensii din 22 Februarie 1902, care dispune că pensia urmașilor poate fi urmărită până la a treia parte, pentru despăgubirea de sumele delapidate sau furate de autorii lor de la stat ;

Considerând că Anastasia Gr. Mihăescu a opus ca mijloc de apărare, că pensia a fost lichidată înainte de 1902, că nu i se poate aplica art. 32 din această din urmă lege, căci s'ar atinge un drept al ei personal și câștigat în condițiunile în care pensia a fost acordată, că într'alt-fel s'ar da noii legi un efect retroactiv, fără să existe vre-o dispozițiune expresă în lege ;

Considerând că dreptul la pensie este un beneficiu al legii și legiuitorul îl poate acorda funcționarului precum și urmașilor lui în condițiunile ce le crede de cuviință ;

Considerând că dreptul la pensie fiind un beneficiu al legii, beneficiu ce se realizează în mod periodic, el nu devine un drept câștigat pentru beneficiar de cât în momentul când el este realizat și intrat în patrimoniul său ;

Considerând că pe cât timp legiuitorul, prin art. 32 din legea pensiilor din 1902, dispune în mod general că pensia urmașilor poate fi urmărită până la o treime, pentru despăgubirea de sumele delapidate sau furate de autorii lor în detrimentul statului său al unor anumite stabilimente, această dispozițiune trebuie a fi aplicată și la aceia dintre urmașii funcționarului, ale căror drepturi au fost lichidate înainte de promulgarea noii legi, pentru creanțele de pensie ce deveneau exi-

gibile în urma acestei legi, căci în privința lor nu poate fi aplicabil principiul neretroactivității legilor ;

Având în vedere și ultimul alineat de sub art. 32 al legii pensiilor din 1906 prin care legiuitorul, interpretând sus menționatul articol din legea de la 1902, declară în mod categoric, că dispozițiile lui se aplică și la pensiile lichidate sub legile anterioare ;

Considerând că față de această interpretare legislativă dată de art. 32 din legea pensiilor, nici o îndoială nu mai poate să existe asupra întinderii aplicațiunii lui și a efectelor ce trebuie să producă.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența din 7 Octombrie 1906

Președenția D-lui G. C. STURZA, Președinte

Agripina Rosetti cu Primăria com. Bârlad pentru daune

Prejudiciu. — Obligațiunea aceluia din faptul căruia s'a comis prejudiciu de a-l repara fără deosebire dacă persoana în culpă e un individ sau o persoană morală, și chiar și în cazul când cel în culpă, uzează de un drept al său. — (Art. 998 C. civ.)

1. Art. 998 C. civ. stabilește principiul general că ori-ce faptă a omului care cauzează altuia un prejudiciu obligă pe acela din a cărui greșală s'a comis a-l repara fără deosebire dacă persoana în culpă e un individ sau o persoană morală, statul, autoritate administrativă sau comunală.

2. Atât doctrina cât și jurisprudența recunosc principiul că, chiar și acela care uzează de dreptul său e în culpă, dacă prin fapta sa lezează dreptul altuia.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de d-na Agripina Rosetti contra comunei Bârlad pentru daune ;

Văzând dezbaterile urmate în cauză, cercetarea locală și concluziunile de azi ;

Văzând că acțiunea de față s'a intentat în următoarele împrejurări :

D-na Rosetti posedă în acest oraș o casă, construcție veche, cu peretele din spre nord lungind imediat strada pe o întindere de 25 metri și cu o grădină care lungeste de asemenea strada în contact imediat, pe o întindere de 58 metri, despărțită de ea prin un zaplaz de scânduri și șarampoi din distanță în distanță, casa și zaplazul datează de mulți ani ; cât despre stradă ea n'a fost dată circulației publice de cât din vara trecută, până în 1905 era o fundătură servind pentru cele câte-va imobile ce o megieșeau, ne nivelată, adică cu laturele ei la nivelul proprietăților marginase, iar prin mijloc sanțuri pentru scurgerea apelor, și drum făcut pentru pietoni ;

Când a fost să se destupe fundătura și să se deschidă strada și să se stabilească adică o circulațiune în legătură cu cele-lalte strade și în raport cu situațiunea locurilor, comuna a fost nevoită să procedă la nivelarea terenului, dar nivelul trebuitor pentru stradă a fost nu nivelul proprietăților marginase nu nivelul părților laterale ale huiței ci un nivel mai jos, nivelul șanțului, acela de scurgerea apelor, și atunci ne putându-se tăsa părțile laterale ale străzei, adică trotuarele, mai sus de cât mijlocul strădei, Primăria a tăiat și dat la o parte pământul de pe borduri, a coborât adică cu 78 centimetri partea destinată pentru trotuar, pe toată lungimea lui și tot-odată cu ocazia săpăturilor, făcute a defundat din spre stradă fundațiunile casei d-nei Rostti pe o adâncime de 78 centimetri și pe o lungime de 25 metri, de asemenea și zaplazul grădinei, lăsându-l suspendat în aer și șarampoi complet dezgropați, întregul gard deslocat și putrezindu-se în partea de jos, (vezi cercetarea locală și raportul expertului) ;

Văzând că și pentru peretele cu fundațiunea în parte scoase din pământ, efectele lucrării primăriei sunt descrise atât de martori cât și de expert, că zidul a rămas slăbit, că s'a'u produs deja crăpături în el atât orizontal cât și vertical, că soarta lui e de acum înainte de a se tot desagrega și dărâma, bine înțeles fără de timp și numai prin fapta lucrării sus vorbită;

Văzând că aceste fiind stabilite și chiar ne contestate de partea intimată, rămâne a se vedea dacă comuna trebuie obligată să repare prejudiciul suferit de d-na Rosetti și a se fixa quantumul daunelor;

Considerând că art. 998 c. civ. stabilește principiul general că ori-ce faptă a omului, care cauzează altuia un prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșală s'a comis, a'l repara, și bine înțeles că nu e loc aci de a se deosebi dacă persoana în culpă e un individ sau o persoană morală, o autoritate administrativă, Statul, județul sau comuna, destul să fie autorul unui fapt care lezează dreptul altuia, și să fie greșală, culpă la mijloc;

Considerând că Primăria opune că n'a comis nici o greșală și n'are nici o răspundere în cauză, de oare-ce deschizând o stradă pe un loc al ei și nivelând acea stradă pentru a o face practicabilă și comodă n'a făcut de cât să uzeze de dreptul ei cel mai necontestabil; că însă e un principiu tot așa de necontestat și în jurisprudență și în doctrină, și anume că chiar și acela care uzează de dreptul său e în culpă, dacă prin fapta sa lezează dreptul altuia; că prin urmare toată chestiunea e de a se știe dacă d-na Rosetti a fost sau nu lezată în vre-un drept al ei; că asupra acestui punct putem cu siguranță răspunde afirmativ, că în adevăr și mai întâi, e permis e un drept al fie-căruia de a clădi, de a ridica construcțiunii chiar la marginea, la limita extremă a terenului său, toate dispozițiunile Legei asupra zidului comun presupun și consfințesc acest drept și pe de altă parte din chiar situațiunea locurilor apare că atunci când reclamanta a ridicat casa în litigiu și a îngrădit grădina cu zaplaz terenul, proprietatea ei era la același nivel ca și terenul alăturat al comunei, pe unde azi s'a deschis strada deci densa a construit în mod normal și legitim, n'a făcut nici o lucrare care să atingă câtuși de puțin dreptul vecinului, n'a avut nimic a-și imputa și de sigur că ridicolă ar fi pretențiunea primăriei dacă ar susține că numita d-nă sau autorii ei, au fost culpabili de neglijență, pentru că nu s'au gândit că va veni o vreme când vecinul, sau comuna va avea nevoie de a-și nivela locul și de a coborî marginile huidilei, dar nu cetățenii sunt însărcinați să elaboreze regulamentele și să facă proiecte pentru nivelarea sau alinierea stradelor; și apoi de unde se putea prevedea, acum 30—40 de ani, care vor fi intențiunile și nevoile primăriei de la 1905? să coboare terenul său să-l înalțe, să facă un canal sau un rambleu; dacă a fost vre-o neglijență și neprevădere a fost de sigur a comunei;

De altmătrelea știut este că în lume prioritatea existenței, prioritatea muncii și a exercițiului dreptului de proprietate, crează un avantaj și impune obligațiunii celor ce s'au trezit mai apoi la viață și la muncă; cazul nostru nu e de cât o aplicațiune a acestui principiu general; reclamanta construind a uzat de dreptul său, comuna nu mai putea mai apoi să facă uz de dreptul ei de cât luând toate măsurile și precauțiunile pentru a nu leza întru nimic dreptul câștigat, nu putea prin lucrările ei să aducă o vătămare vecinului, să micșoreze soliditatea construcțiunilor lui, și să-l degradeze clădirea, precum afirmă expertul că se va întâmpla, necesar dacă nu se vor lua imediat măsurile de îndreptare ce le propune și nu se vor face cheltuelile arătate în raport, care evident trebuie să cadă în sarcina comunei;

Văzând cifra acestor cheltueli, daunele cauzate nu sunt câtuși de puțin exagerate; din contră verificând cifrele date s'ar părea lucrările arătate de expert cu greu se vor putea face cu suma ce o propune de 3306 lei 65 b., și s'a omis încă căratul molozului zidăriei, care evident

că nu va mai putea servi la reconstruire, și care va trebui transportat afară din oraș;

Se obiectează de reprezentantul primăriei, pentru a se coborî puțin cifra de 3306 lei, că zidul era vechi și că acum va fi nou, deci reclamanta are un folos pe spetele primăriei, dar pare puțin serioasă propunerea de a se distinge într'o cărămidă nouă și o cărămidă veche; și nu se vede rațiunea de a se micșora cifra de 3306 lei;

Văzând că pe lângă necesitatea de a se reconstrui zidul și din cauza lucrărilor, reclamanta va trebui încă să piardă chiria casei sale cel puțin pe o jumătate de an, când casa va fi nelocuibilă, că dar la cifra de mai sus trebuie încă adăugat o sumă de una mie lei, cât s'a afirmat fără contrazicere cât e chiria casei pe 6 luni;

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte, Tribunalul, în majoritate, admite acțiunea, etc.

(ss) G. Sturza; C Ștefănescu,

p. Grefier, (s) G. N. Dumitria.

Opiniune deosebită.

Având în vedere că în procesul de față d-na Agripina Rosetti, acționează în daune Primăria Urbei Bârlad, pentru că cu ocazia deschiderii și nivelării de către Primărie a unei stradele numită Podu Roș, din dosul caselor sale i s'a alterat fundația casei prin descoperirea fundamentului pe toată întinderea zidului și a zapluzului;

Având în vedere că din lucrări se stabilește că reclamanta și-a construit clădirea sa chiar pe hotarul despărțitor dintre proprietatea sa și a primăriei, și din însuși interogatorul luat d-nei Rosetti, astăzi în instanță, să recunoaște că terenul din dosul casei este al primăriei, fiind atunci când s'a construit casele o stradă înfundată ce nu era nivelată, având terenul mai ridicat în spre locul d-nei Rosetti și mai scoborit în mijlocul și cea-l'altă parte a stradelei;

Că acum un an primăria folosindu-se de dreptul său de proprietară și voind a uni strada principală cu str. Speranța deschizând stradela a fost nevoită a o nivela, pentru a înlesni comunicația dintre primele două străzi și ne-putând fi stradela în alt mod practicabilă; că în urma acestei nivelări s'a descoperit fundamentul casei d-nei Rosetti pe toată întinderea zidului din spre stradela;

Poate fi prin acest fapt Primăria făcută responsabilă de daune față de d-na Rosetti? Noi socotim că nu, și pentru următoarele motive:

Este adevărat că exercițiul dreptului de proprietate în esența lui absolut suferă totuși unele restricțiuni necesare, pentru a fi pus în armonie cu drepturile terților, fiind întins în așa fel ca trăgând din lucru tot folosul ce poate să l' dea să nu se aducă atingere unui alt drept de proprietate;

Că de și după art. 998 C. civ. ori-ce faptă a omului, care cauzează altuia un prejudiciu obligă pe acela din a cărui greșală s'a ocazionat a'l repara, această expresiune, «ori-ce faptă a omului» este prea vagă pentru a caracteriza culpa, acest articol presupunând pentru exercițiul acțiunii în daune, nu numai faptul dăunător, căci acel ce cauzează o daună, uzând de un drept al său, nu poate fi responsabil de dauna ce rezultă din exercițiul aceluși drept, ci și condițiunea că faptul să fie ilicit și în tot cazul cu densusul să se lezeze dreptul altuia;

Că deci principiul pus în art. 998 C. civ. este subordonat în aplicațiune existenței dreptului lezat, fiind necesitate de a se concilia drepturile diverse, iar nu a se sacrifica unul celui-l'alt, fie care proprietar trebuind să fie seamă de drepturile vecinilor săi;

Ținut-a d-na Rosetti seamă de acest lucru când a construit casele? E adevărat că reclamanta a uzat de dreptul său de proprietară dar a făcut o rea întrebun-

înțare a aceluși drept și ca atare singură trebuie să suporte consecințele;

Că dacă a construit casele chiar pe hotar, nu putea prin însuși faptul său să impune Primăriei, ca aceasta nici odată să nu poată uza de dreptul său de proprietară, trebuia să prevadă că acea stradă ce mărginea locul său, și care nu era nivelată fiind în partea către d-sa terenul mai ridicat iar la mijloc și în cea-l'antă parte mai jos, putea Primăria ca ori când uzând de dreptul său să o niveleze și așteptându-se la aceasta să ia măsurile de a-și construi clădirea mai înăuntru terenului său, iar nu chiar direct pe hotar, sau să fi luat alte măsuri;

Că deci d-na Rosetti construind fără a lua aceste precauțiuni a construit rău și deci nu se mai poate spune că dânsa a suferit o daună din cauza nivelării acelei străzi de către Primărie, căci nivelarea nu mai este de cât ocaziunea ce face să izbucnească viciul propriei sale construcțiuni, care viciu este cauza directă a pagubei;

Dar admitând că nivelarea ar fi cauza directă a pagubei, s'ar putea spune că nivelarea a lezat dreptul d-nei Rosetti? Nu, căci proprietatea sa nu-i dădea dreptul cum am spus mai sus de a impune o servitute proprietății Primăriei.

În specie nu mai poate fi vorba de conflict de drepturi care ar trebui conciliate, ci numai de dreptul Primăriei, drept absolut de care uza așa cum înțelegea, și fiind-că Primăria se găsește numai în limita dreptului său, nu poate să fie ținută să repare prejudiciul cauzat prin exercițiul aceluși drept și d-na Rosetti neputând impieta asupra dreptului Primăriei și a face comuna responsabilă de neprevăderea sa atunci când a construit, neputându-se vorbi nici de drepturi câștigate asupra căii publice, acea stradă ne-fiind atunci deschisă circulațiunii și nici măcar nivelată.

De altminterlea Pothier vorbind despre dreptul de proprietate (Traité du contrat de Société, No. 245) formulează principiul următor:

Dreptul de proprietate nu este limitat de cât atunci când vine în conflict cu un drept egal a altui proprietar, ne fiind de ajuns ca să cauzez, un prejudiciu prin exercițiul dreptului meu ca să fiu ținut la reparațiune.

Că în specie ar putea fi cel mult că d-na Rosetti prin faptul nivelării stradelei Podu Roș, s'a văzut lipsită de un avantaj care constă în aceia că parte din fundamentul casei sale era acoperit cu terenul Primăriei și cum acel avantaj nu constituia pentru d-na Rosetti un drept cum ar fi de ex: cel de servitute, ci avantajul venea de acolo că până acum un an Primăria nu exercitase dreptul său de proprietate, prin revivarea de acel avantaj s'a putut cauza un prejudiciu reclamantei, dar nu i s'a lezat nici un drept, căci nu-l avea.

Pentru aceste considerente suntem de părere a se respinge acțiunea.

Membru Supleant (s) Titus D. Panu.

RESUMAT DE JURISPRUDENȚĂ STREINĂ

TRIBUNALUL CIVIL DIN RODEZ

Audiența din 29 Aprilie 1904.

Prescripția de cinci ani.—Dobânzi cari la finele anului urmează a fi capitalizate. — Inaplicarea prescripției de cinci ani. — Prescripția de 30 de ani. — Art. 1089, 1890, 1907, C. civil rom.

Prescripția cincinală statornicită de art. 1907 C. civ., nu se aplică dobânzilor neplătite care, în virtutea convenției părților, urmează a fi capitalizate la finele fie-cărui an, spre a produce și ele dobânzi. În specie nu poate să fie vorba de cât de prescripția de trei-zeci de ani.

(Din Revue du Notariat), 1905 p. 446, No. 12115).

Observație.— Art. 1907 din C. civil supune, între altele, prescripției cincinale «dobânzile sumelor împrumutate și în genere tot ce se plătește cu anul său la termene periodice mai scurte». Condiția esențială a exercițiului acestei prescripții scurte este deci scadența la fie-care an sau la termene periodice mai scurte. Ca atare, ea nu se aplică de cât la prestații periodice, iar nu la capitaluri.

Prescripția statornicită de art. 1907 nu se aplică, deci, dobânzilor cari, după convenția părților, se capitalizează, conform art. 1089, spre a produce și ele la rândul lor, alte dobânzi. Clauza de anatocism transformând în capital fie-care anuitate de dobânzi și substituind ipotezei speciale și excepționale prevăzute pentru prescripția cincinală, o altă ipoteză cărmuită de principiile generale, nu mai poate să fie vorba, în specie, de prescripția specială statornicită de art. 1907, ci de prescripția ordinară statornicită de art. 1890. Sentința trib. din Rodez, a cărui sumar l'am reprodus mai sus, este deci conformă adevăratei doctrine, cari sunt admise atât de doctrină cât și de jurisprudență. Vezi în acest sens, C. Bourges și Nancy, D. P. 73. 2. 182; D. P. 71. 1. 352; Sirey, 76. 2, 22; Baudry et Tissier, Prescription, 790, in fine; Guillouard, Prescription, II, 688, in fine, p. 127; Laurent, XXXII, 460; F. Herman, C. civ. annoté, IV, art. 2277, No. 83, și toți autorii.

(N. R.)

Anunțăm pe cititori că a apărut ediția a II-a a Vol. I din TRATATUL DE DREPT CIVIL, al d-lui profesor D. Alexandresco.

Prețul 18 lei. Se expediază la cerere de Curierul Judiciar contra valoare: mandat sau ramburs.

Legat în pânză lei 20, cu piele la cotor lei 21.

Toți acei care au făcut abonament la această operă, sunt rugați a cere volumul, după dorință, legat sau broșat, prin o carte poștală, indicând exact numele și adresa, și trimițând prin mandat poștal restul datorat, împreună cu porto-poștal spre a se putea îndată expedia volumul.

* * *

S'a pus sub presă și în curând va apare în editura «Curierului Judiciar» Ediția III-a **Legea și procedura electorală pentru Cameră și Senat, consiliul comunal și județean, adnotată cu jurisprudența Inaltei Curți de casație până la zi, de d-l George St. Bădulescu, prim-grefier la Inalta Curte de casație.**

Comandele se primesc la «Curierul Judiciar».

* * *

Rugăm stărnitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal, direct la administrația ziarului Curierul Judiciar, București, sau să plătească la prezentare numai în mîna incasatorilor, I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu mateă investite cu ștampila, Curierului Judiciar.